

Egyenlő Bánásmód Hatóság
1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B
Postafiók: 1539 Budapest, Pf. 672.

Tisztelt Hatóság!

A Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület (TASZ) (székhely: (székhely: 1136 Budapest, Tátra u. 15/b., képviseli: dr. Kapronczay Stefánia ügyvezető igazgató, telefonszám: 06-1-2090046, e-mail cím: tasz@tasz.hu), társadalmi (civil) szervezet mint kérelmező Tiszavasvári Község Önkormányzata (székhely: 4440 Tiszavasvári, Városháza tér 4., képviseli: dr. Fülöp Erik polgármester) eljárás alá vont ellen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt az Ebktv. 14.§ (1) alapján hatósági eljárást kezdeményez.

A kérelmező az eljárást az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 18. § (3) bekezdése és 20. § (1) c) pontja alapján közérdekű igényérvényesítőként kezdeményezi, tekintettel arra, hogy a jogsértés, illetőleg annak közvetlen veszélye személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját (Tiszavasvári mélyszegénységben élő roma lakosságát) érinti, és a roma származás a személyiség lényegi vonásának minősül. A kérelmező az Ebktv. 3. § e) pontja szerinti társadalmi és érdek-képviselői szervezet (1. számú mellékletként csatoljuk a kérelmező alapszabályát).

Az eljárás alá vont önkormányzat az egyenlő bánásmód követelményét az Ebktv. 4. § b) pontja alapján valamennyi jogviszonyában, valamennyi eljárása, intézkedése során köteles megtartani.

I. Tényállás

1. Tiszavasvári helyzete:

Tiszavasvári Szabolcs-Szatmár-Bereg megye nyugati részén elhelyezkedő kisváros, a lakónépesség (12.882 fő) etnikai összetételét tekintve már a 2001. évi népszámlálás adatai alapján is kiemelkedő volt a cigány kisebbség aránya, és az érték azóta tovább emelkedett. Becslések szerint a város roma lakosságának aránya kb. 16–17% lehet.

2007 óta van a városnak integrált városfejlesztési stratégiája (IVS) és készült Helyi Esélyegyenlőségi Program is (HEP). Mindkét dokumentum helyzetértékeléséből nyilvánvaló, hogy a településen a hátrányos helyzetű lakosok, a munkanélküliség, a szegregált lakókörülmények között élők aránya nagyon magas, és folyamatosan növekszik. „A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása és integrálása csak komplex beavatkozásokkal érhető el” – állapította meg a IVS. Az IVS helyzetelemzése felméri a város szociális helyzetét. Eszerint komoly problémákkal küzd a város, így a mélyszegénységben, szegregált településrészeket élő, többségében roma lakosok nehéz élethelyzetével. „A hátrányos helyzetű lakosok, illetve gyermekek viszonylag magas száma, illetve térbeli koncentrációja egyre több területen jelentkezik olyan problémaként és konfliktus-forrásként, amelyet az önkormányzat, valamint az érintettek számára nyújtott szolgáltatásokat biztosító szervezetek már nem tudnak megfelelően kezelni.” A lakosság iskolai végzettsége nagyon alacsony, a munkaképes korúak alig fele foglalkoztatott.

Az IVS egyértelműen azonosítja a város szegregátumait. „A város legnagyobb szegregátuma Külső-Szentmihály lakóterületének DK-i peremén alakult ki, a Toldi utca - Madách utca - Széles utca - Katona József utca - Kiss utca - Erdő utca - Széles utca - belterületi határ által

határolt területen. (...) Az itt lakók legfőbb közös jellemzője a nagyon alacsony jövedelem, és a városban tapasztalható legrosszabb munkaerőpiaci helyzet. A szegregátumnak 1497 lakosa van, itt lakik a szegregált területeken élők 62%-a. Ehhez képest kevés, mindössze 202 lakott lakást számlál, aminek köszönhetően magasan itt a legnagyobb az egy lakott lakásra jutó lakosok száma (7,4 fő, míg a városi átlag 2,8, és a második legmagasabb érték is „csak” 5,4.) A statisztikai adatok szerint az aktív korúak között itt a legmagasabb a legfeljebb általános iskolai végzettségűek (80,6%), és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (86,2%), és a legalacsonyabb a foglalkoztatottaké (13,7%). A településrészt leromlott állapotú épületek jellemzik. Itt a legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (75,8%), ugyanakkor kevésbé jellemzőek az egyszobás lakások (11,6%).” – jellemzi az IVS a legnagyobb szegregátumot.

2. A szociális problémák kezelése

Az IVS-ben megállapított problémák fejlesztésére a Stratégia antiszegregációs programja kínál szakszerű megoldást. Illetve Tiszavasvári város képviselőtestülete a 197/2013. (VII.25.) számú képviselőtestületi határozattal elfogadta az Ebktv. szerinti **Helyi Esélyegyenlőségi Programját** (HEP) is. *„A HEP elsődleges célja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása; a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvének érvényesítése; a diszkriminációmentesség; a szegregációmentesség; a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a feltárt problémák komplex kezelése.”*

A HEP intézkedési terve hosszan felsorolja a konkrét teendőket, amelyek az egyenlő bánásmód megtartása mellett, hatékonyan megteendők ahhoz, hogy a mélyszegénységben élő társadalmi réteg integrációja megtörténhessen. Így a szegregátumok lakhatási körülményeinek javításától a tanoda-programokban való aktív részvételen keresztül a munkahelyteremtésig különböző intézkedések megtételét vállalta az önkormányzat. Az önkormányzat pedig *„vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működését.”*

Az tiszavasvári településfelmérésre, városfeljlesztésre, az antiszegregációs terv végrehajtására 2009 óta számos program megfogalmazódott, szakértő meghívásra került, és írásos dokumentum is rendelkezésre áll, ám a beadvánnyal érintett együttműködési megállapodás kifejezetten ellentétes szemléletű.

3. Együttműködési megállapodás a Becsület Légiójával

Az önkormányzat képviselő-testületének 2016. február 15-i ülésére Tiszavasvári jobbkos polgármestere, Fülöp Erik meghívta „A Becsület Légiója” elnevezésű egyesület két ismert szélsőjobboldali tagját: Érpatak polgármesterét, Orosz Mihály Zoltánt és a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetőjét, Zagyva György Gyulát.

A vallási céllal 2011.12.31-én létrejött - „a lelki üdvösség elérésének segítése lelki-spirituális tevékenység végzésével, az élet életfölötti értelmé megtalálásának segítése”-, Orosz Mihály Zoltán lakhelyére bejegyzett Becsület Légiója Egyesület adószámát 2012.05.04-én egyébként felfüggesztette, majd törölte az adóhatóság. Az egyesület a 2012-2013-as években tevékenységet nem végzett, nem volt sem bevétele, sem kiadása. A 2014-2015. évek vonatkozásában adatszolgáltatás nem történt. A szervezet vezetője, Orosz Zoltán Mihály

magát „társadalmi integrációs szakértő”-nek tekinti, ezalatt valójában az „érpataki-modell” megalkotóját és terjesztőjét kell érteni.

Az „érpataki modell” a kitalálója, Érpatak polgármestere szerint egy olyan paradigmaváltás, mely a liberális szabadságjogok tagadására („nihilista és anarchista neoliberais önkénykultuszra alapozott társadalomszervezés”) és a rendteremtés elvére épül: „a legnagyobb erőfeszítéseket mindenek előtt (a népi, nemzeti, vallási hagyományok, a helyi kultúra és a hatályos jogszabályok által definiált világos normákban gyökerező és azokra alapozott) REND kialakítása, fenntartása és megszilárdítása érdekében és irányába kell kifejteni, ezután jöhet minden egyéb, vagyis csak ezután jöhetnek a szabadságjogok.”¹

A modell a közösséget két részre osztja, építőkre és rombolókra. Az építőket Orosz Mihály Zoltán szerint segíteni, míg a rombolókat akadályozni kell. A rombolók elleni harc lényege az, hogy velük szemben minden lehetséges módon fel kell lépni, amíg a romboló meg nem változik, el nem költözik, vagy börtönbe nem kerül.² A rombolókat az ellenük folyó harc keretében Orosz Mihály Zoltán szerint ún. „törvényszembesítési eljárás”³ alá kell vonni, amelynek lényege, hogy az élet minden területére kiterjedően megvizsgálják, hogy az adott személy betartja-e a törvényeket (Orosz Mihály Zoltán megfogalmazásában: a közösségi együttélés szabályait). Amikor pedig valamilyen szabály megsértésének jelei mutatkoznak egy-egy ilyen jellegű „eljárás” során, úgy „minden lehetséges eszközzel” fellépnek az adott személy ellen. A modell fontos eleme a kommunikáció, melynek során I. r. alperes tájékoztatja a település lakosságát egyfelől az általa vallott nézetekről, másfelől pedig az általa a rombolókkal szemben folytatott harc során tett lépésekről, emellett pedig I. r. alperes országszerte rendszeresen lép fel különböző rendezvényeken az érpatiki modell népszerűsítése érdekében, amely alkalmakkor saját, világról alkotott elképzeléseit is rendszeresen kifejti.

Az érpatiki modell gyakorlata egyértelműen körvonalazható a honlapján fellelhető oktatóvideók, youtube-csatornára feltöltött videók, a róla készült „Érpataki modell” c. film és a polgármester rendszeres sajtótájékoztatói, megnyilvánulásai alapján. Ezekből egy, a totális államrendezkedésre jellemző önkényes, az emberi szabadságjogokat teljes egészében negligáló rendpárti modell körvonalazódik, melyben a polgármester utasításaival egyet nem értő „rombolók” számára a feljelentések, razziaák, gyermekeik kiemelése, segélyek megvonása, közmunka lehetőségétől való elzárása, és a folyamatos zaklatás és megalázás jár.⁴ Az érpatiki kiemelési gyakorlat ráadásul kifejezetten jogellenes módon, a polgármester szélsőséges ideológiai nevelése mentén zajlik: katonai ruházatban vonul be családok lakásába, ott rendelkezik a gyermekek kiemeléséről, miközben gyámügyi hatósági jogköre nincsen a polgármesternek⁵. A jogellenes gyakorlat ezen túl a rendőrökkel való katonai felszerelésű polgármesteri fellépés miatt súlyosan sérti a családok emberi méltóságát is.

Orosz Mihály Zoltán az érpatiki modell terjesztése érdekében már számos településen vonult ki, esetenként Zagyva György Gyulával és más jobbikos képviselőkkel közösen a cigánysorra.

¹ http://www.erpatikimodell.hu/files/mi_az_az_erpatiki_modell.pdf

² forrás: Robbanáshoz vezethet az érpatiki modell

http://index.hu/belfold/2011/08/17/robbanashoz_vezethet_az_erpatiki_modell/ keretes írás (2. sz. melléklet)

³ forrás: <http://www.youtube.com/watch?v=qKX3hzenz6I> Orosz Mihály Zoltán 1. címen található a 3.sz.mellékletként csatolt DVD-n

⁴ Id.: Érpataki modell c. film

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=EeVtu2zw3Ro>

Ilyen közös akció ismeretes például Átányban⁶, Ózdon⁷. Más jobbikos képviselőkkel vonult ki Orosz Mihály Zoltán például a miskolci Lyukó völgybe.⁸A videó filmek megtekintése után nem marad kétség afelől, hogy Oroszék emberi méltóságukban sértik azokat a szociálisan halmozottan hátrányos helyzetű, többnyire roma származású embereket, akikkel ilyen akciók során kommunikálnak, akikre ráhívják a rendőrséget vagy a gyámhatóságot, és közben kamerával veszik őket, életvitelükre megszegyenítő megjegyzéseket téve.

A tiszavasvári képviselőtestületi ülésre való meghívás egy együttműködési megállapodás megkötésére szült: Fülöp Erik polgármester arra kérte fel a két szélsőséges meghívott által képviselt szervezetet, hogy egyes önkormányzati feladatellátásokban segítse a várost, így a „békés magyar-cigány együttélés”, „a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének hatékonyabbá tétele”, a „rendészeti és bűnmegelőzési”, valamint „a hulladékgazdálkodással, környezetvédelemmel” összefüggő feladatokban való együttműködésre. Volner János Jobbik alelnök az ülésen beszámolt a város cigánytelepén kialakult rettenetes higiéniai állapotokról, a törvényes rend hiányáról és az érpataki modell bevezetésének szükségességéről. Zagyva György Gyula alig burkoltan kilátásba helyezte a gyerekek családokból való kiemelését is. Az Átlátszó.hu videót készített az ülésről⁹. Ebből kiderül: A Széles út és Keskeny út környékére, tehát egyértelműen a legnagyobb szegregátumra koncentrál az együttműködés, ahol „meg kell szüntetni azt az életmódot, amit ott jónéhányan élnek: a mindennapos uzsorázást és a gyermekek veszélyeztetését.” – mondta Volner János. A polgármester a 2014-ben elfogadott cselekvési tervre hivatkozva elmondta, a cél „hogy azokat a családokat, akik a közösségi együttélés alapvető normáit nem akarják betartani, próbáljuk meg a jog eszközével visszavezetni”. A kérdésre, hogy a lebontott putrik lakóival mi a terve a polgármesternek, a válasz szerint az önkormányzattól kérhetnek szociális bérlakást, és igényelhetnek CSOK-ot a kormánytól. Végül Orosz Mihály Zoltán vázolta az egyesület módszertanát, az érpataki modell országos hálózataként definiálva a Becsület Légiója egyesületet, és hivatkozva a modell honlapján fellelhető anyagokra és oktató videókra.

A polgármester is megemlékezett a megállapodásról facebook adatlapján¹⁰. Eszerint a Jobbik elindította a „Rend és tisztesség” programját. A város Széles utca és Keskeny utca által felölelt részén a rendszerváltás óta áldatlan állapotok uralkodnak, „a szinte teljes egészében cigány kisebbség által lakott területen uzsorások fosztják meg az embereket a megélhetésüktől, mindennapos a gyermekek veszélyeztetése, az áramlopás, a drogfogyasztás és a kisebb-nagyobb bűncselekmény elkövetése.”

Ebből és a videó tanúsága szerint a képviselő-testületi ülésen elhangzott mondatokból, továbbá Orosz más településeken végzett akcióiból egyértelmű, hogy általános rendfenntartásra, razziázásra „kérte fel” az önkormányzat a szélsőséges és jogellenes intézkedéseiről ismert érpataki polgármestert és társát. Ezt igazolja az is, hogy ott jártakor a „légió” megszondáztatta a közfoglalkoztatottakat¹¹, és az is, hogy Orosz Mihály Zoltán a sajtó

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=75NK4dY0gzo>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=Bdzlw9nGtQ0>

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=pI6NjLmEbCk>

⁹ <https://vimeo.com/155510182>

¹⁰ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1564625900495492&id=1431472540477496

2. számú Mellékletként csatoljuk a polgármester facebook-adatlapjának öt különböző bejegyzését, melyek mind a beadványban írottakat támaszták alá

¹¹ <http://mno.hu/tarsadalom/az-erpatakiaknak-el-lesz-vagva-a-torka-1329317>

kérdésére elmondta, „24 órából 25-öt fog a telepen tölteni és feljelent mindenkit, akit szabálysértésen kap”.¹²

A megállapodást végül elfogadta a képviselőtestület (csatoljuk 3. sz. mellékletként). Ennek szövege szerint, az együttműködés célja: „a még lefedetlen szociális, gyermekjóléti és ezzel kapcsolatos jelzőrendszeres ágazat fejlesztése indokolt, bevonva abba a segítő szándékú civileket, akik a térségi hatósági feladatok ellátását kiegészítve, azt támogatva lépnének fel a gyermekvédelem alapvető eszközeinek hatékony érvényesítése érdekében.” A megállapodás „egy szociális, gyermekvédelmi, közbiztonsági célú csomag”, amelyben a szervezetnek „az önkormányzati igazgatásba beintegrálása” a cél. Ezt biztosítja számukra, hogy tanácskozási joggal részt vehetnek a testületi és bizottsági üléseken, javaslatokat adhatnak a képviselőtestületnek „az őket érintő témában”, önállóan be is nyújthatnak ilyen, rendezvények szervezésére van joguk „ellenőrzés, megelőzés, stb. céljából”, irodát/telephelyet biztosít részükre az önkormányzat, és újság/körlevél/felhívás kiadásának lehetőségét is meg kell teremteni a számukra.

3. Hatás:

Orosz Mihály Zoltán és Zagyva György Gyula már a megállapodás megkötése előtt is többször járt a szegregátumban, az érpataki modell szerinti „terepbejárás” keretében megfélemlítő ellenőrzéseket tartani és eljelentéseket tenni.¹³ A megállapodás hírére pánik tört ki az egyik cigánytelepen¹⁴. A roma szülők, ismerve az Érpataki-modell gyermekvédelmi rendszerét (Érpatakon kimagasló a gyermekek kiemelésének aránya, 2011-ben országosan a legmagasabb volt), joggal estek pánikba attól tartva, hogy gyerekeiket elszakítja tőlük a gyámhivatal. Ezért a megállapodás másnapján tömegesen vették ki a gyerekeiket az óvodából, iskolából, eközben több százan a polgármesteri hivatal elé mentek demonstrálni.

II. Jogi értékelés

Az Ebktv. 8. §-a szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

e) nemzetiséghez való tartozása,

p) társadalmi származása,

q) vagyoni helyzete,

(a továbbiakban együtt: tulajdonsága)

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Az Ebktv. 10. § (1) szerint **zaklatásnak** minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott

¹²<http://romasajtokozypon.hu/tiszavasvari-mar-a-kommunikaciot-is-kiszervezte-a-becsulet-nevet-viselo-szervezetnek-meg-nincs-adoszama/>

¹³ Ld. Zagyva György Gyula fb-adatlapján 2016.február 16-án kelt bejegyzés: „Az elmúlt pár hónapban, jó párszor voltunk Tiszavasvári azon részén, ahol a törvényt csak hírből ismerik. Rengeteg fotót, videót készítettünk beszélünk az ott élőkkel és állampolgári bejelentéseink hatására kb. 300 áramlopást szüntettek meg. Természetesen most, hogy az önkormányzat hivatalosan felkért minket, hogy segítsünk, elkezdődött a "ki tudja kik" által pénzelt roma jogvédők által gerjesztett hisztéria.” (csatolva 4. számú mellékletként)

¹⁴ <http://romasajtokozypon.hu/panik-tiszavasvariban/>

tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegényítő vagy támadó környezet kialakítása.

Az Ebktv. 24.§ szerint az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen

b) a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.

Az Ebktv. 18. § (3) és 20. § (1) szerint közérdekű igényérvényesítésnek akkor is helye van, ha a jogsértés még nem következett be, de annak közvetlen veszélye fenyeget.

Az Ebktv. 19. § (1) szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a közérdekű igényérvényesítésre jogosultnak kell valószínűsíteni, hogy

a) a jogsérelmet szenvedő csoportot hátrány érte vagy ennek közvetlen veszélye fenyeget, és
b) a jogsérelmet szenvedő személy vagy csoport a jogsértéskor - ténylegesen vagy a jogsértő feltételezése szerint - rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal.

A tiszavasvári romákat érő hátrány, illetőleg ennek közvetlen veszélye

A) A gyermekvédelmi és közrendvédelmi feladatokra irányuló együttműködési megállapodást az eljárás alá vont egy olyan egyesülettel kötötte, mely egyesület sem alapító okirata, sem eddigi tevékenysége alapján nem alkalmas a vállalt feladatok ellátására. Az egyesület, amely a " lelki üdvösség elérésének segítése lelki-spirituális tevékenység végzésével, az élet életfölköti értelme megtalálásának segítése, továbbá egyéb, az alapszabály 2-3. §§-ában foglaltak szerinti" céllal jött létre, a nyilvánosan elérhető adatok alapján az utóbbi években nem végzett tevékenységet, hiszen nem rendelkezik adószámmal 2012 óta, sem bevétele, sem kiadása, sem vagyona nincs.

B) A gyermekjóléti alapellátás a helyi önkormányzat feladata (Mötv.), a feladat ellátását a Tiszavasváriban működő bölcsöde, óvoda, általános iskola, gyermekjóléti szolgálat, a jelzőrendszer tagjai és a családok átmeneti otthona szolgálja. A közrend fenntartása pedig a rendőrség feladata, amely szervet a tiszavasvári polgárőrség is segíti. Tehát nem csak nem alkalmas egy, „az élet életfölköti értelme megtalálását” kereső, ténylegesen nem működő, bevétellel nem rendelkező civil szervezet ezen alapfeladatok ellátására, de számos állami és önkormányzati szerv, illetve jogszerűen működő civil szervezet végzi ezeket a feladatokat, a hatékonyság növelése ezen szervezetek segítségével, megerősítésén keresztül érhető el.

C) A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 81. § (1) szerint az e törvény által meghatározott nemzetiségi jogok, különösen a kollektív nyelvhasználat, oktatás, nevelés, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában a területi nemzetiségi önkormányzat egyetértésével alkothatja meg.

Tiszavasvári Város Önkormányzata a fenti törvényi helyben előírt kötelezettségének elmulasztásával kötötte meg az együttműködési megállapodást.

D) Egyértelműen látható az érpataki modell oktatóvideóiból, a youtube-on fellelhető, Orosz Mihály Zoltán és Jobbikos képviselők által közösen, cigánytelepeken végzett „terepgyakorlatokról” szóló videókból, a tiszavasvári polgármester és a Jobbik alelnökének, Volner Jánosnak a megnyilvánulásából, hogy nem is célja az eljárás alá vontnak a valós integráció és „békés cigány-magyar együttélés” elérése. Egyértelműen körvonalazható az együttműködés valós célja: az érpataki modell implementálása, a mélyszegénységben élő roma lakosok zaklatása, megfélemlítése folyamatos razzizációval, ellenőrzéssel, feljelentések, hatósági bejelentések tételével.¹⁵ Ezt bizonyítja a 2016.02.28-án megjelent Magyar Nemzet cikk is¹⁶, melyben a tiszavasvári alpolgármester nyíltan elmondja, a Becsület Légiója valójában egyértelműen az Orosz Mihály Zoltán névvel fémjelzett érpataki rendteremtési modell Tiszavasváriba való megvalósítását jelenti. A kérdésre ugyanis, hogy miért kötöttek megállapodást a Becsület Légiójával, így válaszol: „Mert nekik gyakorlatuk van ebben. (...) Orosz úr ráadásul igazi romaintegrációs szakember.” A polgármester helyett Volner János nyilatkozott az újságnak. Elmondta, hogy a „trehány, parazita, bűnöző életmódot folytató” romák jobb is, ha félnek! Ugyanis a rendőrség, a gyámügy, a járási hivatal munkájával nem elégedett a Jobbik alelnöke, „ezen szervek akár lustaságból, akár félelemből, de nem intézkednek.”

E) Orosz Mihály Zoltán és Zagyva György Gyula már több alkalommal vonultak ki a tiszavasvári szegregátumba a megállapodás megkötését megelőzően is¹⁷ Az eljárás alá vont polgármester és Volner János Jobbik alelnök velük együtt már részt is vettek ilyen „ellenőrzésen”. A polgármester saját, és pártja politikai programjaként emlékezett meg erről a facebook adatlapján.

F) A hivatkozott Cselekvési Terv egy 2014-ben elfogadott (50/2014.(II.20.) Kt. sz.) önkormányzati határozat, amelynek megvalósítását segíti a Becsület Légiójával kötött megállapodás. A „roma emberek társadalmi beilleszkedésének elősegítésére” készült cselekvési terv pontokba szedi, hogy mik a főbb problémák, és milyen megoldási lehetőséget lát rá az önkormányzat. A cselekvési terv azokat a szociális problémákat sorolja fel, melyek az IVS-ből és a HEP-ből is jól láthatóak. Többek között javaslatot tesz a cselekvési terv a telepi roma lakosok lakcímének tömeges fiktívvé nyilvánítására, az önkormányzati segélyek rendezett lakókörnyezethez kötésére, a kötelező közszolgáltatások bevezetésére, térfelügyelő kamerák felszerelésére, a „putrik” lebontására és az uzsorások megbüntetésére. A részben legitim célok elérésére tehát nem a jogszerű módszert kívánja az önkormányzat alkalmazni – így az uzsorások elleni büntetőeljárás kezdeményezése¹⁸, vagy a szegregált lakhatási feltételek önkormányzati bérlakási hálózatának fejlesztésével való megszüntetése, egyéb szociális szolgáltatások,- hanem az ismert szélcsúszós ideológiai álláspontot képviselő érpataki-modell bevezetésével.

Míndeközben olyan kijelentéseket tesz a javaslat, mint hogy „Köztudomású tény, hogy **ezen személyek** többsége rendszertelenül, esetenként tisztálkodik sőt, emberi szükségleteiket gyakran az udvaron, rosszabb esetben az utcán végzik el.”

¹⁵ Id. az erpatakimodell.hu 27 oktatóvideója

¹⁶ <http://mno.hu/hetvegimagazin/az-idegen-legio-1330613>

¹⁷ Id. Zagyva György Gyula felszólalása az atlatsz.hu csatolt videójában és a mellékletként csatolt fb-posztjában.

¹⁸ Id. a Cselekvési Tervből kiderül, hogy már 2010-ben vagyonosodási vizsgálatot indítottak 16 személy ellen, akikkel kapcsolatosan lakossági visszajelzések alapján vélelmezhető volt, hogy uzsora bűncselekményeket követnek. Erre vonatkozóan azonban 2014 novemberéig nem történt előrelépés, a tervben is csak javaslat szól az eredményekről való tájékozódásra..

A jogsérelmet, annak közvetlen veszélyét elszenvedők védett tulajdonsága

A rendteremtés helyszíne a gyakorlatilag kizárólag romák lakta, legnagyobb tiszavasvári szegregátum, a Széles és Keskeny utca környéke. Az Átlátszó.hu videóján¹⁹ elhangzik, hogy a szegregátumban „meg kell szüntetni azt az életmódot, amit ott jónéhányan élnek: a mindennapos uzsorázást és a gyermekek veszélyeztetését” (Volner János) illetve „hogy azokat a családokat, akik a közösségi együttélés alapvető normáit nem akarják betartani, próbáljuk meg a jog eszközével visszavezetni...” (Fülöp Erik polgármester).

Ezt támasztja alá a feljebb bemutatott Cselekvési terv, továbbá a polgármester facebook posztja, melyen bejelentette a „Rend és tisztesség” programjának megvalósítását Tiszavasváriban. „Hétfőn Tiszavasvári képviselő-testülete támogatásáról biztosította a Jobbik által elindított „Rend és tisztesség” programjának megvalósulását. A város Széles utca és Keskeny utca által felölelt részén a rendszerváltás óta áldatlan állapotok alakultak ki. A szinte teljes egészében cigány kisebbség által lakott területen uzsorások fosztják meg az embereket a megélhetésüktől, mindennapos a gyermekek veszélyeztetése, az áramlopás, a drogfogyasztás és a kisebb-nagyobb bűncselekmény elkövetése. (..) Hiábavaló mindenfajta próbálkozás, amelynek az a célja, hogy megakadályozza a városunk fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges lépések megtételét. Semmilyen atrocitás, félelemkeltés, fenyegetőzés nem tántorít el bennünket a helyi „Cselekvési Terv” és a Jobbik Magyarországért Mozgalom „Rend és Tisztesség” programjának végrehajtásától.”²⁰

A nyíltan cigányellenes hozzáállást bizonyítja továbbá az alpolgármester nyilatkozata a feljebb már idézett Magyar Nemzet cikkben²¹: „Itt tíz éve még tíz-egynéhány százalék volt a romák aránya. Mára majdnem ötezren vannak, a segélyek nyolcvan százalékát ők kapják. Nem mondom, hogy mindegyikük rossz. Akad olyan is köztük, akit boldogan elfogadnék szomszédomnak. (...) Szívesen összehozom magukat például Balogh Györggyel – erősít rá az alpolgármester. – Az remek ember. Szokta is mondogatni, hogy ’magyar volt az anyám, magyar az apám, csak én születtem cigánynak’. Akarnak találkozni vele?” Ugyanezt igazolja a fideszes képviselő, Szőke Zoltán állítása a cikkben: „A Jobbik kijátszotta a cigánykártyát, erről szól ez az egész. Már most elkezdene készülni a választásokra.”

A szegregátumban élő roma lakosokat a hátrány álláspontunk szerint roma származásuk (Ebktv. 8. § e)), és ezzel összefüggésben szegénységük (Ebktv. 8. § q)) és alacsony társadalmi státuszuk (Ebktv. 8. § p)) miatt éri, hiszen e tulajdonságok együtt jellemzik az adott csoportot, egymásra hatnak, és e tulajdonságok egymással kölcsönhatásban teszik ki ezeket az embereket a szélsőséges, rendpárti nézeteken alapuló megalázó, alkalmanként törvényellenes intézkedéseknek.

Ellenséges, megfélemlítő, megszégyenítő környezet

Az együttműködési megállapodás megkötését követően kialakult pánik a roma lakosság körében egyértelműen jelzi a zaklatás tényállása megvalósulásához szükséges környezet kialakulását. A környezet kialakulásában komoly szerepe van Orosz Mihály Zoltán és Zagyva György Gyula közös, cigánytelepeken végzett „terepgyakorlatai” széleskörű nyilvánosságának, köztudomású voltának, valamint annak, hogy a megállapodás megkötését

¹⁹ Szélsőjobb fordulat Tiszavasváriban Orosz Mihály Zoltánnal, <https://vimeo.com/155510182>

²⁰ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1564625900495492&id=1431472540477496

²¹ <http://mno.hu/hetvegimagazin/az-idegen-legio-1330613>

megelőzően már Tiszavasváriban is végeztek hasonló terepbejárást, a polgármesterrel közösen is.

Az eljárás alá vontnak tudomása kell legyen az együttműködésre felkért szervezet, azt képviselő személyek tevékenységének jellegéről, így álláspontunk szerint valószínűsíthető, hogy az eljárás alá vont magatartásának célja volt a helyi szegénytelepi romákkal szembeni megszégyenítő, megalázó, megfélemlítő környezet kialakítása. Amennyiben az eljárás alá vont e célzata nem is lenne bizonyítható, magatartásának ilyen hatása a fentiek értelmében, szándékától függetlenül már megvalósult, ugyanakkor **a rendteremtő akciók folytatásával még súlyosabb zaklatás közvetlen veszélye áll fenn.**

.....

Álláspontunk szerint az önkormányzat emberi méltóságot sértő magatartást valósított meg azzal, hogy névlegesen egy vallási célú civil szervezettel, a valóságban azonban két köztudomásúan szélsőséges, rendpárti közszereplővel együttműködési megállapodást kötött. Az együttműködési megállapodással hivatalossá kívánt tenni az eljárás alá vont egy együttműködést önkormányzati feladatok ellátásában olyan személyekkel, akikről nyilvánosan hozzáférhető információk alapján köztudomású, hogy rendszeresen fejtenek ki emberi méltóságot sértő, zaklató tevékenységet túlnyomórészt romák által lakott szegénytelepeken. Az eljárás alá vont ezen emberi méltóságot sértő magatartásának a körülmények alapján valószínűsíthetően a célja, de bizonyítottan legalábbis a hatása a tiszavasvári romákkal szemben ellenséges, megfélemlítő, megalázó, megszégyenítő közeg kialakítása volt. Ezzel az eljárás alá vont megvalósította a **zaklatás** tényállását.

Álláspontunk szerint továbbá, az eljárás alá vont **közvetlen hátrányos megkülönböztetést** is megvalósított a tiszavasvári romákkal szemben azzal, hogy a cselekvési terv és az az alapján kötött együttműködési megállapodás egyértelműen szembe megy az Ebktv. alapján elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programban előirányzott intézkedéseknek. Ezzel pedig álláspontunk szerint az eljárás alá vont kedvezőtelenebb bánásmódban részesíti a helyi mélyszegénységben élő romákat a HEP által lefedett más hátrányos helyzetű csoportokhoz képest

III. Indítványok

Az ellenséges, megfélemlítő, megalázó környezetre vonatkozó valószínűsítési kötelezettségünknek a beadványunkban foglaltakkal és mellékleteivel tettünk eleget.

IV. Kérelem

Fentiek alapján kérjük a T. Hatóságot, hogy indítson eljárást, és

- **állapítsa meg**, hogy az eljárás alá vont a Becsület Légijával való együttműködéssel zaklatást valósított, valósít meg a tiszavasvári mélyszegénységben élő romákkal szemben és ezzel megsértette, megsérti egyenlő bánásmóddhoz való jogukat;
- **állapítsa meg**, hogy az eljárás alá vont azzal, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglalt intézkedésekkel szembe menő Cselekvési Tervet alkotott és az alapján szintén a HEP-pel szembe menő együttműködési megállapodást kötött,

- közvetlen hátrányos megkülönböztetésben részesítette a tiszavasvári, mélyszegénységben élő romákat, ezzel megsértve egyenlő bánásmódhoz való jogukat;
- **tíltsa el** az eljárás alá vontat a további jogsértéstől (Ebktv. 17/A. § (1) b))
 - **kötelezze** az eljárás alá vontat 1 millió forint bírság megfizetésére (Ebktv. 17/A. § (1) d))

Budapest, 2016. március 4.

Társaság a Szabadságjogokért
dr. Kapronczay Stefánia
Ügyvezető igazgató

Melléletek:

1. számú melléklet: TASZ alapszabály
2. számú melléklet: Fülöp Erik facebook-adatlapjának bejegyzései
3. számú melléklet: együttműködési megállapodás
4. számú melléklet: Zagyva György Gyula facebook-bejegyzése